

SUUNNITELMA OPPILAIDEN SUOJAAMISEKSI KIUUSAAMISELTA, VÄKIVALLALTA JA HÄIRINNÄLTÄ

1) Ennaltaehkäisy

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> • Ennaltaehkäisyssä panostetaan erityisesti toimintakulttuuriin ja yhteisöllisyyteen ja toimivan vuorovaikutuksen pelisääntöihin <ul style="list-style-type: none"> ○ ”Me kaikki ollaan me” • Vastakkainasettelujen torjunta - sen sijaan lähtökohtana se mikä yhdistää • Positiivinen, ratkaisukeskeinen ilmapiiri • Toimijoina koko kouluyhteisö, vanhempainyhdistys ja kaikki huoltajat • Selkeä ja avoin tiedottaminen koteihin 	<ul style="list-style-type: none"> • Kunnioittava puhetapa • Varhainen puuttuminen • Small talk arjessa • Tunne-, itsesäätely- ja vuorovaikutustaitoihin panostaminen <ul style="list-style-type: none"> ○ Askeleittain, Lions Quest, Yhteispeli tms. • Tuetaan joustavan identiteetin rakentamista ja itsemäärittelyoikeuden toteutumista • Yhteisöllisyyden ja osallisuuden portaat • Säännöllisesti, lukuvuosittain, oppilaiden kanssa käydään läpi mitä on kiusaaminen, käsitteen määrittelyä • Koululla nollatoleranssi kiusaamisen suhteen • Ryhmäytyt, kuraattorit, kouluvalmentajat, KiVa-tiimi tai vastaava, oppilaskunta, tukioppilaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Eri oppiaineiden oppitunneilla opetetaan opetussuunnitelman mukaisesti tunne ja vuorovaikutustaitoja. • Kaikki koulun opettajat opettavat taitoja tunneilla. Käytössä on Aivot yhdessä käyttöön materiaali, uskonnon ja ET:n, äidinkielen oppikirjat ja Tunnetaitomerkki –materiaali. 4. ja 6. luokkalaiset pitävät opetussuunnitelman mukaisesti 0,5 vuosiviikkotuntia tunne ja vuorovaikutustaitoja ja käyttävät Tampereen kaupungin valmistamaa materiaalia. • Kiusaamis- ja häirintätilanteesta voi kertoa kenelle tahansa koulun aikuiselle. • Yhteisen toimintakulttuurin rakentaminen näkyy koulussa yhteisesti järjestetyissä tapahtumissa, teemapäivissä ja –viikoissa, juhlissa, yhteisissä säännöissä. Näistä kaikista kerrotaan vanhemmille Wilmassa, paperilla ja tekstiviesteillä.

2) Interventio

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> • Puuttuminen mahdollisuuksien mukaan jo ennen tilanteen eskaloitumista ja kriisiä • Kytevien konfliktien tunnistaminen, viranomaisyhteistyö tarvittaessa • Tiedonkulku henkilöstön välillä • Käytetään yhteneviä käsitteitä • Konfliktin akuutissa vaiheessa vain väliintulo ja tilanteen rajaaminen • Toimijat: Tilanteessa oleva opettaja ja tarvittava määrä muita aikuisia 	<ul style="list-style-type: none"> • Puuttumisen yhteydessä olennaista tilanteen rajaaminen • Osapuolten välinen dialogi käydään myöhemmin. • Nopea tiedottaminen koteihin tärkeää em. tavoitteiden saavuttamiseksi 	<ul style="list-style-type: none"> • Jokainen koulussa työskentelevä on velvollinen puuttumaan kiusaamiseen ja riitatilanteisiin havaitessaan niitä ruokalassa, välitunnilla, käytävällä tai luokassa. Tilanne lopetetaan ja ohjat otetaan aikuisen käsiin. • Asia on mahdollista viedä myös kaveritaitoryhmälle. • Osapuolten kuuleminen • Riita- tai kiusaamistilanteen osapuolet ohjataan rauhalliseen paikkaan. Aikuinen kertoo ensin selkeästi, mitä tilanteessa näki ja havaitsi. Sen jälkeen osapuolet kertovat vuorollaan tapahtumien kulun. Rehellisyyden merkitystä korostetaan. Tarvittaessa kuullaan silminnäkijöitä tai katsotaan valvontakameroita tosiasiallisten tapahtumien selvittämiseksi. • Opettaja tai kuraattori informoi osallisten lasten vanhempia tilanteesta. Tilanteen kehittymistä seurataan ja opettaja varmistaa sen, että kiusaamistilanne ei ole jatkunut antamalla kiusatulle mahdollisuuden puhua aiheesta turvallisesti opettajan kanssa. Selvittelyä vaatineet koulukiusaamistilanteet raportoidaan aina myös oppilashuoltoryhmälle koulukuraattorin tai rehtorin kautta.
	•	•

3) Selvittely

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> • Oppilaiden näkökulmien kuuleminen, oppilaiden yhteen saattaminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Selvitetään silminnäkijät, huhut, tukijoukot, puolesta loukkaantujat ja polarisoitumisen estäminen 	a) Riitatilanne <ul style="list-style-type: none"> • Riitatilanteessa kuunnellaan kaikkia osapuolia erikseen ja sitten yhdessä. Mikäli tilanne

<ul style="list-style-type: none"> • Ratkaisujen etsiminen ja luottamuksen palauttaminen • Mahdolliset sanktiot • Selvittelyryhmän kokoonpano määräytyy tilanteen ja osapuolten mukaan 	<ul style="list-style-type: none"> • Kirjaaminen • Avoin dialogi tapahtuneesta, ns. identiteettipuhetta kuitenkin vahvistamatta • Voidaan käyttää selvittelymalleja rakennetuista malleista <ul style="list-style-type: none"> ○ SOPU, VERSO, KiVa-koulu tms. • Sovittelussa etsitään ratkaisuja ja katsotaan eteenpäin • Korostetaan väkivallatonta ratkaisumallia, puhumalla sopimista • Viranomaisia konsultoidaan tarvittaessa 	<p>vaikuttaa riitatilanteelta, tehdään tilanteesta vapaamuotoinen selvitys joko kirjallisesti tai suullisesti. Riitatilanteelle on tyypillistä perinteisten kiusaamistilanteen roolien (kiusaaja, uhri, apuri, hiljainen hyväksyjä) puuttuminen. Riitatilanne on yksittäinen ”kahina” osapuolten välillä, eikä tilanteesta ole löydettävissä toistuvuutta tai tahallista toisen mielen pahoittamista. Selvitys lähetetään sähköisesti tai paperiviestinä koteihin. Koteihin voidaan myös olla yhteydessä puhelimitse. Tilanteessa ollut aikuinen kertoo asiasta aina myös luokanopettajalle.</p> <p>b) Kiusaamistilanne</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mikäli aikuisen arvion mukaan kyseessä on kiusaamistilanne, asia selvitetään oppilaiden kanssa. Luokanopettaja tai kaveritaitoryhmän jäsen keskustelee jokaisen asianomaisen lapsen kanssa yksitellen ja lopuksi yhdessä. Lopuksi sovitaan yhteiset säännöt, miten toimitaan jatkossa, jotta kiusaaminen saadaan loppumaan. Osallisten lasten vanhempia informoidaan tilanteesta. Tilanteen kehittymistä seurataan ja opettaja varmistaa sen, että kiusaamistilanne ei ole jatkunut antamalla kiusatulle mahdollisuuden puhua aiheesta turvallisesti opettajan kanssa. Selvittelyä vaatineet koulukiusaamistilanteet raportoidaan aina myös oppilashuoltoryhmälle koulukuraattorin tai rehtorin kautta.
---	---	---

		<ul style="list-style-type: none"> • Riitatilanteissa usein selvittely ja kotiin ilmoittaminen riittää. Mikäli riitatilanteessa on käytetty väkivaltaa tai asiatonta kieltä, voidaan oppilas määrätä jälki-istuntoon tai kasvatuskeskusteluun koulun järjestyssääntöjen rikkomisesta. Määräyksen antaa aina asiaa hoitanut opettaja tai rehtori. Mikäli jälki-istunto suoritetaan samana päivänä, on kotiin otettava yhteys puhelimitse ennen oppilaan jättämistä koululle. • Mikäli oppilaan omaisuudelle (esim. vaatteet) on riitatilanteessa aiheutunut vahinkoa, josta halutaan korvausta, on vahingon kärsineen oppilaiden vanhempien otettava yhteyttä suoraan vahingon aiheuttajan kotiin. Yhteystietojen antamiseen kysytään kuitenkin lupa vahingon aiheuttajan vanhemmilta. • Kiusaamistilanteissa toimitaan rangaistuksen osalta samoin, mutta tärkeää on sopia myös seurannasta. On tärkeää sopia seurantapalaverille aika ja paikka ja tiedottaa siitä myös koteihin. Vakavissa ja pitkään jatkuneissa tapauksissa on vanhemmat hyvä ottaa mukaan selvittelyyn eri vaiheisiin.
--	--	--

4) Seuranta

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
---------------------	-----------------------	--------------------------------

<ul style="list-style-type: none"> • Asia käsitellään yhdessä, tunnustetaan tapahtumat, tehdään sovinto • Laaditaan yhteiset sopimukset: osapuolet määrittävät mitä tarvitsevat ja tarpeiden pohjalta tehdään sopimus • Mahdolliset sanktiot ja niistä huolehtiminen. • Tehdään johtopäätökset ja tarvittavat muutokset toimintaan. • Sovitaan aina myös seurannasta ja tarvittaessa jälkihoidosta • Toimijat: Koulun edustaja, osapuolet, tarvittaessa moniammatillinen tukitiimi koulun ulkopuolelta (lastensuojelu + perhetyö mukana) • Tiedotus huoltajille ja tarvittaessa sidosryhmille 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Käydään läpi, mitä opittiin 2. Kirjaaminen 3. Nimettömyys 4. Luottamuksellisuus 5. Konfliktien näkeminen oppimistapahtumina 6. Käytetään ulkopuolista tukihenkilöä tarvittaessa 	<ul style="list-style-type: none"> - Seurannasta vastaa henkilö jolle sovittelussa seurantavastuu on sovittu (opettaja, kuraattori, rehtori) - Seurantaan kuuluu, että kysytään, miten menee yhdessä tai yksittäin henkilöiltä, jotka ristiriitatilanteeseen ovat kuuluneet. - Jos homma jatkuu, niin otetaan ryhmä uudestaan koolle, tehdään uudet tilanteeseen sopivat suunnitelmat ja toimenpiteet (esim. yhteydenotto sosiaaliviranomaisiin tai poliisiin) - Seuranta jatkuu, kunnes tilanne on ohi ja senkin jälkeen vielä muutaman kerran.
--	--	--